

Aan: Gemeenteraad
Van: Burgemeester G.J.M. Cox
Datum: 2 maart 2020
Betreft: Motie PVV-fractie *'Handhaving bij Al Houda'*, 5 maart 2020

Inleiding

In uw vergadering van 5 maart 2020 wordt de motie *'Handhaving bij Al Houda'* behandeld, ingediend door de PVV-fractie. In relatie tot deze motie wil ik graag via deze memo ingaan op twee punten: (1) het bieden van steun aan de twee Geleense getuigen bij de Parlementaire ondervragingscommissie ongewenste beïnvloeding uit onvrije landen (POCOB) en (2) de situatie rondom de Al Houda moskee te Geleen, die voor de PVV-fractie aanleiding is om een verzoek te richten aan de burgemeester en het college tot bestuursrechtelijke sluiting van een loods op het moskeeterrein en intrekking van een omgevingsvergunning 'strijdig gebruik', verleend medio 2015 voor een periode van 5 jaren.

1. Steun aan getuigen

In de motie *'Handhaving bij Al Houda'* van 5 maart 2020 verzoekt de PVV-fractie de burgemeester en het college om de twee Geleense getuigen bij de POCOB een hart onder de riem te steken. Dit 'hart onder de riem' c.q. deze gemeentelijke steun staat buiten kijf en is zowel in het verleden als naar aanleiding van de recent gebeurtenissen uitgesproken. In het bijzonder is dit gebeurd in een gesprek met de getuigen, zijnde de voorzitter en penningmeester van de vereniging Al Wasatia, van 19 februari jl. In dit gesprek heb ik samen met wethouder Schmitz richting de getuigen uitgesproken dat de gemeente Sittard-Geleen hen steunt, dat zij moed hebben getoond door te verklaren wat zij hebben verklaard (ook richting de (eigen) Islamitische gemeenschap) en dat gemeente achter hen staat in hun stellingname tegen radicalisering en onwenselijke financiering en beïnvloeding uit het buitenland. In het gesprek is afgesproken dat we verder in gesprek blijven over de ontwikkelingen rondom de vereniging Al Wasatia. Daarnaast hebben de getuigen in het gesprek hun dank uitgesproken voor de geboden veiligheid.

2. Situatie rondom Al Houda moskee Geleen

Naar aanleiding van een eerdere motie van de PVV-, 50Plus- en de CDA-fractie heeft op 8 november 2018 een uitgebreide bespreking van het thema radicalisering in de Ronde plaatsgevonden. In de Ronde is ook uitgebreid gesproken over de situatie rondom de Al Houda moskee te Geleen. Door mij is destijds een overzichtsnotitie omtrent het thema radicalisering met diverse bijlagen aan u toegezonden. In die notitie is vanuit de gemeentelijke invalshoek een toelichting gegeven op de situatie rondom de Al Houda moskee. Aspecten als financiering, het lopende strafrechtelijke onderzoek, het aantreffen van verdovende middelen in een loods op het moskeeterrein in 2018 en het (ontbreken van) contact met het bestuur van de moskee, komen daarin terug. Naar aanleiding van een schriftelijke toelichting van de PVV-fractie op de motie heb ik destijds een aanvullende notitie aan u toegezonden aangaande de inzet van het juridisch instrumentarium, waarin ik onder andere ben ingegaan op de door de PVV-fractie aangedragen juridische (on)mogelijkheden.

Eind 2018 bent u derhalve uitgebreid geïnformeerd over de situatie rondom de Al Houda moskee te Geleen. Gelet op de behandeling van de motie van de PVV-fractie in uw vergadering van 5 maart 2020 acht ik het echter van belang om nog enkele aandachtspunten te benoemen, waarbij (dus) grotendeels sprake zal zijn van een herhaling van reeds aan u verstrekte informatie.

Financiering

In antwoord op raadsvragen heb ik op 7 juni 2018 bevestigd dat de gemeente op 14 november 2017 vertrouwelijke informatie heeft ontvangen van de rijksoverheid, waaruit bleek dat de Al Houda moskee te Geleen in 2013 financiering in Saoedi-Arabië had aangevraagd. Vervolgens bleek op 19 juni 2018 uit informatie openbaar gemaakt door de minister van Buitenlandse Zaken (BZ) dat de Al Houda moskee ook twee verzoeken heeft gedaan aan Koeweit (in 2015 en 2016). Deze informatie was niet eerder door de rijksoverheid met onze gemeente gedeeld. Hiervan heb ik u met mijn memo van 2 juli 2018 in kennis gesteld.

Steller	: Team OOV
Telefoon	: 14 046
E-mail	: OOV@sittard-geleen.nl
Cluster	: Concern

Via de beantwoording van voornoemde raadsragen heb ik u bericht dat de gemeente in het verleden wel – met name informeel – signalen heeft ontvangen over de financiële huishouding en mogelijke buitenlandse financiering van de Al Houda moskee in Geleen. Deze signalen zijn zoals onze rol betaamt gedeeld met Justitie, Politie en Belastingdienst. Daarnaast is diverse keren met het bestuur van de Al Houda moskee gesproken, onder meer over financiële transparantie. Hierbij werd door het bestuur steeds aangegeven dat geen sprake is van buitenlandse financiering. Of daadwerkelijk sprake is van buitenlandse financiering is mij overigens niet bekend. Ook het ministerie van BZ heeft aangegeven dat bij de meeste gevallen niet bekend is of de aanvraag aan Koeweit of Saoedi Arabië ook daadwerkelijk is toegekend.

Het moge duidelijk zijn dat buitenlandse financiering van moskeeën en andere maatschappelijke organisaties ongewenst is als deze gepaard gaat met een ontwrichtende boodschap. Het verdiepende onderzoek naar dit thema door de POCOB acht ik dan ook noodzakelijk. Ik ben het daarnaast eens met de stappen die door de rijksoverheid worden gezet om te komen tot 'een verbod van financiering uit onvrije landen naar maatschappelijke organisaties'. Voorts ben ik het eens met de stappen die worden gezet om ervoor te zorgen dat maatschappelijke en religieuze organisaties inzicht moeten geven in substantiële donaties die zij hebben ontvangen uit landen buiten de EU of EER.

Juridische maatregelen

Een (terugkerend) aspect dat naar voren komt in de motie van de PVV-fractie zijn de juridische mogelijkheden van de gemeente – in het bijzonder het bestuursorgaan burgemeester – in het kader van handhaving jegens de Al Houda moskee te Geleen. In de motie van de PVV-fractie *'Handhaving bij Al Houda'* van 5 maart 2020 wordt (opnieuw) een beeld geschetst van 'ongebruikte bevoegdheden'. Dit is echter vanuit de juridische invalshoek bezien onjuist. Binnen het geldende juridische kader is het niet mogelijk om aan het sluitings- en (vergunning)intrekkingsverzoek van de PVV-fractie te voldoen. De PVV-fractie gaat in hun (eigen) juridische analyse(s) steeds voorbij aan de bedoeling van wet- en regelgeving/bevoegdheden, de algemene beginselen van behoorlijk bestuur alsmede proportionaliteit en subsidiariteit, geldende jurisprudentie, de doctrine en de juridische haalbaarheid op basis van de omstandigheden van het geval. Zo wordt in de motie van 5 maart 2020 onder meer vermeld dat de burgemeester door de PVV-fractie is aangespoord om *'gebruik te maken van zijn bevoegdheid om: verzoek bij de rechter in te dienen tot ontbinding/veroordeling van de moskeestichting'*. Een dergelijk verzoek, op basis van artikel 2:20 van het Burgerlijk Wetboek, kan echter uitsluitend worden ingediend door het Openbaar Ministerie (en dus niet de burgemeester). Voor wat betreft de tijdelijke omgevingsvergunning 'strijdig gebruik' voor de loods op het moskeeterrein en de door de PVV-fractie verzochte intrekking van deze vergunning, wordt mijnerzijds opnieuw vermeld dat het bestuursrechtelijk instrumentarium van de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht (en de Wet ruimtelijke ordening) niet ziet op criminaliteitsbestrijding. Het inzetten van bestuursrechtelijke bevoegdheden voor criminaliteitsbestrijding zou strijd opleveren met het verbod op détournement de pouvoir (aanwenden bevoegdheden voor een ander doel dan waarvoor ze gegeven zijn). E.e.a. is eerder artikelsgewijs c.q. per bestuursrechtelijke bevoegdheid uiteengezet in een memo gericht aan uw raad van 5 november 2018.

Naast bovenstaande heb ik u eind 2018 bericht dat de gemeentelijke invalshoek, als het gaat om de diverse aspecten van de situatie rondom de Al Houda moskee (vermoeden van witwassen, omstreden predikers en mogelijke buitenlandse financiering), niet gesterkt wordt door brede bevoegdheden. Het moge duidelijk zijn dat bij overtredingen van publiekrechtelijke wet- en regelgeving ook tegen de Al Houda moskee in beginsel handhavend wordt opgetreden. Echter, steeds op basis van het soms beperkte instrumentarium dat de gemeente (burgemeester en/of college) heeft. Zo is de loods waar in 2018 verdovende middelen zijn aangetroffen – conform bevoegdheid gegeven in artikel 13b Opiumwet – voor een periode van zes maanden bestuursrechtelijk gesloten. Ingeval het instrumentarium ontbreekt, dan rest de dialoog aangaan met het moskeebestuur, dan wel het acteren van partners die wel over een relevant instrumentarium kunnen beschikken. Het spreekt voor zich dat door de gemeente, net als in andere gevallen, met partners contacten worden onderhouden en signalen van mogelijke misstanden worden gedeeld. Het is vervolgens aan die partners om onderzoek te plegen en, zo nu het geval is voor wat betreft het strafrechtelijk onderzoek, de verdachten te vervolgen.

Contact Al Houda moskee

In de bespreking in de Ronde van eind 2018 heb ik aangegeven dat zowel ikzelf als het college het van groot belang achten om goede contacten te onderhouden met de religieuze instellingen, waaronder de moskeeën, en de diverse gemeenschappen in onze gemeente. Een goed contact geeft de mogelijkheid tot het vergroten van het vertrouwen in elkaar. Daarom is het van belang om voortdurend, en niet alleen bij incidenten of problemen, in contact te zijn met elkaar.

Na de doorzoeking van de Al Houda moskee in februari 2017 is – via diverse (derde) kanalen – bericht ontvangen dat het moskeebestuur ervoor heeft gekozen de contacten met overheidsinstanties te 'bevriezen'. De wijkagent heeft inmiddels weer contact met leden van het bestuur. Het contact tussen het gemeentebestuur en bestuur van de Al Houda moskee is, ondanks recente pogingen onzerzijds, echter nog steeds bekoeld. De pogingen om in contact te komen zullen in de komende periode(n) worden voortgezet.

Reactie op motie PVV-fractie raadsvergadering 5 maart 2020

In relatie tot het verzoek in de motie '*Handhaving bij Al Houda*' van 5 maart 2020 van de PVV-fractie stel ik vast dat:

- Op 19 februari jl. door mij en wethouder Schmitz is gesproken met de twee Geleense getuigen bij de POCOB. Namens de gemeente is hen een hart onder de riem gestoken;
- U medio/eind 2018 uitvoerig schriftelijk geïnformeerd bent over de situatie rondom de Al Houda moskee te Geleen. Het gaat daarbij onder meer om de aspecten financiering, het lopende strafrechtelijke onderzoek, het aantreffen van verdovende middelen in een loods op het moskeeterrein in 2018, het (ontbreken van) contact met het bestuur van de moskee en de (on)mogelijkheden van het juridisch instrumentarium. Destijds is via een juridische analyse weergegeven dat het binnen het geldende juridische kader niet mogelijk is om aan het sluitings- en (vergunning)intrekkingsverzoek van de PVV-fractie te voldoen. Deze analyse mijnerzijds geldt nog steeds c.q. is niet gewijzigd. Voorts is informatie op dit thema c.q. in dit dossier steeds door mij en/of het college verstrekt. In november 2018 is in de Ronde uitgebreid gesproken over de diverse aspecten van dit dossier, die nu (opnieuw) voor de PVV-fractie aanleiding zijn voor een motie c.q. de basis vormen van de motie van de PVV-fractie '*Handhaving bij Al Houda*' van 5 maart 2020. Ik acht de motie van de PVV-fractie op dit punt dan ook grotendeels een 'herhaling van zetten'.

Dit in ogenschouw nemende ontraad ik u de motie '*Handhaving bij Al Houda*' van 5 maart 2020 van de PVV-fractie.